

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/18/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413205251
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8413205251.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 368 64 421, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29.1.2015 pod č. k. 2C/262/2013-26, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

P r i z n á v a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1) Okresný súd Kežmarok (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) vyššie označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal zaviazať žalovaného na náhradu majetkovej škody vo výške 125,- eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy 550,- eur. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2) Vychádzal z odôvodnenia návrhu, v ktorom žalobca uviedol, že ako oprávnený subjekt navrhol zvolenému súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“) dlžníkom: J. H., nar. XX.XX.XXXX, pričom exekučné konanie bolo vedené pod sp. zn. U. XXXX/XXXX. Súdny exekútor podľa procesnej úpravy obsiahnutej v exekučnom poriadku, najmä podľa § 44 ods. 1, predložil návrh žalobcu na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom miestne a vecne príslušnému exekučnému súdu - Okresnému súdu J. spolu so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd žiadosť prijal na ďalšie konanie, čím došlo k zákonnému založeniu jeho povinnosti zaoberať sa danou žiadosťou a rozhodnúť o nej v rámci priznanej právomoci, a to v zákonom ustanovenej dobe. Žalobca poukázal na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom od 1.6.2011) a tiež v znení účinnom od 1.6.2010 do 31.5.2011, dôvodiac, že sa robil rozdiel medzi exekučnými titulmi, tzv. povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia takejto žiadosti nebola založená vo vzťahu k notárskym zápisniciam a vykonateľným rozhodnutiam rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. Poukázal na skutočnosť, že disponuje exekučnými titulmi, a to rozsudkami Stáleho rozhodcovského súdu v zmysle zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Podľa odbornej literatúry, vykonateľným rozhodnutím rozhodcovskej komisie, resp. zmierom ňou schváleným sa rozumeli rozhodnutia o pracovných sporoch vydané rozhodcovskými komisiami v rozhodcovskom konaní podľa § 207 Zákonníka práce a vyhlášky č. 42/1975 Zb., s tým, že prejednávanie a rozhodovanie pracovných sporov bolo ku dňu 1.2.1991 zrušené,

avšak rozhodnutia rozhodcovských komisií a nimi schválené zmiery ostali i naďalej vykonateľné. Je to úplne iný právny inštitút ako rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý je exekučným titulom podľa iného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a neskôr Exekučného poriadku. Poukázal, že v exekučnom konaní vedenom podľa označených procesných pravidiel, je založená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia takejto žiadosti, ak je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Napokon poukázal na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom od 1.2.2002 do 31.5.2010). V tomto prípade sa nerobil rozdiel medzi exekučnými titulmi, tzn. exekučný súd mal zákonnú povinnosť rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelení poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia takejto žiadosti bez ohľadu na to, či exekučným titulom bolo rozhodnutie všeobecného súdu, rozhodnutie rozhodcovského súdu alebo napr. notárska zápisnica. Ďalej uviedol, že exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná nevykazovala prvky nadpriemernej právnej zložitosti a nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, rozhodol o jeho žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 11.10.2011, a to rozhodnutím o poverení - omeškanie viac ako 307 dní, pričom neexistovala okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať sústredene a so zbytočnými prietahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobca v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

3) Uplatnená majetková škoda vo výške 125,- eur predstavuje náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej, na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, na udržanie a správu informačného systému, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovovaním urgencií adresovaných exekučnému súdu, sumu na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Nemajetková ujma v peniazoch predstavuje sumu 550,- eur, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorý je dôsledkom nesústredenej činnosti súdu takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prietahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv. Teda náhradu nemajetkovej ujmy žalobca vníma ako spravodlivú satisfakciu za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov. Nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie jeho podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

4) Žalovaný vo vyjadrení k návrhu poukázal na zmätočnosť podania žalobcu, keď v žalobe nie je uvedená spisová značka exekučného konania, chýbajú relevantné údaje ako dátumy doručenia podaní na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci, dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody, keď odkazuje na exekučný spis, čím dôkaznú povinnosť prenáša na súd, napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša sám. Ďalej poukázal na skutočnosť, že nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody, keď nie je zrejmé, či si uplatňuje z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu prietahov alebo z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Čo sa týka uvádzaných prietahov v konaní, žalobca neuviedol, aké kroky podnikol na odstránenie neželaného stavu, v druhom rade má za to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR. V podmienke uplatnenia nároku na súde poukázal na to, že dňa 23.4.2012 boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23.4.2012 a vzhľadom na to, že dňa 27.9.2012 bola okresnému súdu doručená žaloba vo veci, je zrejmé, že žalobca ju nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ale skôr. Ide o predčasne uplatnený nárok na súde. Ministerstvo spravodlivosti SR adresovalo žalobcovi po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody výzvy na doplnenie žiadostí, napriek tomu žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o ktorého prerokovaní sám požiadal. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.

preto nárok žalobcu nepovažuje za predbežne prerokovaný. Ďalej žalovaný uviedol, že ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. ustanovujú všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to nezákonné rozhodnutia, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

5) Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup, poukázal na znenie ust. § 44 ods. 2 v spojení s § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku v znení novely vykonanej zákonom č. 102/2011 Z. z účinnéj od 1. 6. 2011, podľa ktorých od 1.6.2011 už neplatí 15-dňová lehota na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok. Preto zastáva názor, že ak v danej veci bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podaná na súd po 1.6.2011, nárok žalobcu vychádzajúci z nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nerozhodnutí exekučného súdu o žiadosti na udelenie poverenia v 15-dňovej zákonnej lehote, nemá oporu v zákone. Pokiaľ žiadosť o udelenie poverenia bola podaná pred 1.6.2011, argumentoval, že podľa ust. § 44 ods. 2 v spojení s § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku v znení účinného do 31.5.2011 z 15-dňovej lehoty boli síce výslovne vylúčené len vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmiery nimi schválené. Správnosť aplikácie týchto ustanovení aj na rozhodcovské rozsudky však osvedčil svojim autentickým výkladom v dôvodovej správe k novelizácii týchto ustanovení Exekučného poriadku Národná rada SR. Podľa tejto dôvodovej správy výslovne vloženie aj pojmu „rozhodnutia rozhodcovských súdov“ do ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku len explicitnejšie ujasnilo literu zákona, aby nedochádzalo k mylným interpretáciám toho ustanovenia. Zastáva názor, že toto ustanovenie sa správne aplikovalo pri rozhodovaní súdov aj u žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcií na základe rozhodcovských rozsudkov pred 1.6.2011. Uviedla, že prax už dávno poukázala, že 15-dňová lehota na udelenie poverenia exekútorovi je výraznou prekážkou toho, aby súdy mohli objektívne posúdiť zákonnosť exekúcie v prípade, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, a to predovšetkým posúdiť existenciu dôvodov uvedených v § 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. V tomto smere považuje za dôležitý rozsudok Súdneho dvora EÚ Asturcom C-40/08, ktorý nevyklučuje posúdenie zmluvnej podmienky aj v exekučnom konaní, ako aj vo vyjadrení špecifikované rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súd SR, podľa ktorých vnútroštátny súd má povinnosť ex officio preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, preskúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. S poukazom na judikatúru Ústavného súdu SR ďalej argumentoval, že nedodržanie zákonnej lehoty na vykonanie úkonu ešte automaticky neznamená prietahy v konaní. Zo skutkových okolností týkajúcich sa rozhodovania o žiadostiach o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu, najmä s ohľadom na to, že sa týkajú právnych vzťahov zo spotrebiteľských zmlúv.

6) Zo žalobcom prednesených skutkových okolností je zrejmé, že nemôže ísť ani o zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Totiž podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

7) Podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 1.6.2011, „Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.“

8) Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je, o. i., nevyhnutné, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná príslušným orgánom, ktorý toto už právoplatné rozhodnutie z dôvodu nezákonnosti zmení

alebo zruší v príslušnom konaní o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu. Táto podmienka nepochybne nie je v prípadoch zamietnutia žiadostí o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie splnená. Predmetné rozhodnutia okresného súdu nie je možné považovať za nezákonné a zároveň ich zákonnosť / nezákonnosť nie je možné posudzovať v tomto konaní. Otázku správnosti postupu pri rozhodovaní o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie taktiež nie je na mieste posudzovať.

9) Žalovaný poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR z 3. marca 2011, č. k. IV. ÚS 60/2011-13, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. októbra 2011, sp. zn. 3Cdo 146/2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. septembra 2011, sp. zn. 3MCdo 11/2010, a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2011, sp. zn. 5Cdo 291/2010, že vnútroštátny súd má povinnosť ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky rozhodcovského súdu vydaného bez účasti spotrebiteľa, preskúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy, a to v takom rozsahu, v akom mu to umožňujú vnútroštátne procesné pravidlá v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. V takomto prípade prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby sprostredkovateľ nebol prípadne nekalou doložkou viazaný. Podľa názoru Ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu (právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu v právnej veci spotrebiteľa) z uvedeného vyplýva, že pokiaľ je podmienka existencie vnútroštátneho práva prikazujúceho za určitých okolností prieskum materiálnej stránky rozhodcovského rozsudku v rámci rozhodovania o návrhu na výkon rozhodcovského rozsudku splnená (§ 45 Zákona o rozhodcovskom konaní), potom postup všeobecného súdu, ktorý z toho vyvodí dôsledky vyplývajúce zo slovenského právneho poriadku, je legitímny.

10) V otázke existencie prietahov v konaní poukázal žalovaný tiež na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013 a konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prietahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, či Ústavného súdu SR, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, preto nie je preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prietahov.

11) Žalovaný ďalej vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku s odôvodnením, že podľa ust. § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak žalobcovi mala škoda vzniknúť nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v udelení poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej lehote, lehota na uplatnenie takéhoto nároku skončila uplynutím 3 rokov odo dňa, kedy uplynula 15-dňová zákonná lehota na vydanie poverenia. Preto ak došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia pred 23.4.2009 (3 roky pred dňom doručenia žiadostí o predbežné prerokovanie nárokov), nárok je premlčaný.

12) K uplatnenej škode uviedol, že žalobca by v konaní na preukázanie vzniku a oprávnenosti nároku musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. Žalobca nepreukázal ani vznik, ani výšku škody, nároky sú hypotetické.

13) Žalovaný má teda za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatňuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk, pričom na preukázanie vzniku škody by musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke.

14) K uplatnenej nemajetkovej ujme žalovaný poukázal predovšetkým na dve skutočnosti, a to že Ústavný súd pre účely rozhodnutia o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné prietahy podrobne skúma každý jednotlivý prípad. Preto úvahu žalobcu, ktorá vychádza z paušálnej sumy 660,- eur za rok, nepovažuje za správnu. Ústavný súd pritom vždy prihliada, okrem iného, aj na význam sporu pre žiadateľa, na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Pokiaľ žalobca tento prostriedok nevyužil, je podľa rozhodnutí Ústavného súdu neprijateľné, aby jej bola nemajetková ujma priznaná. Druhou skutočnosťou je, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických a fyzických osôb je odlišný. Nemajetkovú ujmu si uplatňuje žalobca ako právnická osoba. Preto pocity frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery členov jej radiacích orgánov sú pre vec irelevantné. Žalobca tiež bližšie nešpecifikoval tvrdený zánik a ovplyvnenie jej podnikateľských aktivít. Nepreukázal, že konštatovanie porušenia práva nie je pre ňu dostatočným zadosťučinením. Naviac, nepreukázal ani to, že by sa mu mala poskytnúť

náhrada v peniazoch. V tejto súvislosti poukázal tiež na aspekt dobrých mravov s tvrdením, že podnikateľskú činnosť žalobcu, ktorá bola predmetom záujmu aj Európskej komisie, pri ktorej porušuje práva spotrebiteľov, považuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Preto pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu a táto škoda mala vzniknúť práve v súvislosti s touto jej podnikateľskou aktivitou, platí, že už samotné konštatovanie porušenia práva musí byť postačujúce.

15) Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a aplikáciou ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ustanovení Exekučného poriadku uzavrel, že návrhu žalobcu nemožno vyhovieť. Predovšetkým vzhľadom na vznesenú námietku premlčania podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., v tejto súvislosti dospel k názoru, že právo žalobcu domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je premlčané - v exekučnom konaní, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu bola doručená žiadosť o udelenie poverenia až po dni 23.4.2009. Teda žalobcovi neuplynula 3-ročná objektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody, ktorá začala plynúť, keď sa dozvedel o škode, t.j. najskôr 15. deň od doručenia žiadosti o udelenie poverenia súdu. Z tohto dôvodu sa právo žalobcu nepremičalo.

16) Ďalej z vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalobcu mu boli doručené 23.4.2012. Žaloby v pôvodných konaniach v tejto veci boli doručené súdu 27.9.2012. Žalobca podal žaloby predčasne, keď nárok na súde uplatnil pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

17) V exekučných konaniach, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prietahov v konaní. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je účinné od 1.1.2013, avšak i keď žaloby boli vo veci podané v r. 2012, predmetné ustanovenie dopĺňa a vykladá ustanovenie § 9 ods. 1 predmetného zákona, preto je ho možno aplikovať aj pri uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pred 1.1.2013. O namietaných prietahoch v konaní sa nevedelo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nevedelo sa disciplinárne konanie, nebolo vydané právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd v konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom nie je oprávnený posudzovať nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

18) Okresný súd mal za to, že nemožno všeobecné rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov (rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc) sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať procesné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o trovách exekúcie) v dôsledku ktorých nerozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy, z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (v znení účinnom od 1.1.2013) pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného

súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

19) Podmienkami priznania nároku na náhradu škody a preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal. Taktiež neunesol dôkazné bremeno ani pri preukázaní vzniku škody. V konaní uplatňuje tzv. majetkovú škodu predstavujúcu náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou žalobcu uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo v dôsledku tvrdenej účinnosti súdu a nemajetkovú ujmu v peniazoch, keď samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Taktiež neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o vynaložení nákladu. Žalobca uplatnil i nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčiou povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do jeho sféry.

20) Už vôbec žalobca nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, a to tak majetkovej škody ako aj nemajetkovej ujmy. Okresný súd nevidel dôvod na priznanie nemajetkovej škody vo výške na základe aplikácie nálezov Ústavného súdu SR o priznaní finančného zadosťučinenia, za konštatované zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Výškou uplatneného nároku predstavujúceho majetkovú i nemajetkovú ujmu sa ani nezaoberal, keď žalobca nepreukázal základ nároku - vznik škody.

21) Napokon žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov: nesprávny úradný postup a vznik škody.

22) Náklady spojené s činnosťou žalobkyne uskutočňované vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, pre ktoré bola exekúcia v danej veci vedená (pracovné výkony zamestnancov, správa informačného systému) v období, ktoré podľa jeho tvrdení zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia a rozhodnutia o nej, bez ďalšieho, nemožno považovať za skutočnú škodu. Žalobca ako obchodná spoločnosť založená za účelom podnikania (poskytovania spotrebiteľských úveroch) vynakladal a vynakladá náklady na správu svojich pohľadávok, vrátane predmetnej pohľadávky, prostredníctvom informačného systému predovšetkým v súvislosti s touto podnikateľskou činnosťou. Náklady na udržiavanie tohto informačného systému, teda aj náklady na správu predmetnej pohľadávky v informačnom systéme, mu preto vznikali v súvislosti s jeho podnikaním na trhu bez ohľadu na tvrdené prieťahy v exekučnom konaní. Pohľadávka by už zrejme nebola spravovaná informačným systémom len v prípade jej vymoženia. Z tvrdení žalobcu a znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom U. N. L. pod č. 1/2014, ktorý žalobca v priebehu konania súdu predložil, pritom nie je vôbec zrejmé, či a kedy, prípadne či doposiaľ stále je predmetná pohľadávka informačným systémom spracovávaná, či a v akom rozsahu by sa náklady na správu a udržanie informačného systému žalobcu v prípade neexistencie predmetnej pohľadávky v informačnom systéme vôbec znížili, a teda ani či vôbec nejaké náklady na správu predmetnej pohľadávky boli vynakladané zbytočne v dôsledku tvrdených prieťahov v exekučnom konaní. Preto súd zastáva názor, že žalobca v konaní neunesol povinnosť tvrdenia (a teda ani dôkaznú povinnosť) ohľadom vzniku majetkovej ujmy v dôsledku tvrdených zbytočných prieťahov v exekučnom konaní. Žalobca v konaní neunesol povinnosť tvrdenia (a teda rovnako ani dôkaznú povinnosť) ani ohľadne skutočnosti, aké konkrétne náklady vôbec vynaložil na správu a udržanie svojho informačného systému. Taktiež neunesol ani dôkaznú povinnosť ohľadne tvrdenia ohľadom nákladov na administratívne spracovanie a publikačné výdaje spojené s urgenciami. Súd má poznatky, že žalobca vyhotovuje mnohé podania v elektronickej podobe.

23) Z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom tak súd prvej inštancie žalobu zamietol.

24) O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov nepriznal, pretože tieto jej v konaní nevznikli.

25) Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, ktorým žiadal zrušiť rozsudok a vec mu vrátiť na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Súd rozhodol o merite inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súdny sú vo svojej rozhodovacej činnosti viazané Ústavou SR, ústavným zákonom, medzinárodnými zmluvami a zákonom. Nárok žalobcu nemožno interpretovať prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514 v znení zákona č. 412/2012 Z.z. a uvádzať do konania princíp retroaktivity, čo je neprípustné.

26) Súd vytvára konštrukciu pri zamietnutí nároku na majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu v dôsledku nedôveryhodnosti údajov. Platné právo nepozná zánik právneho nároku nedôveryhodnosťou údajov. Žalobca nemá k dispozícii exekučný spis, a tak o niektorých skutočnostiach mohol len usudzovať. Ani táto skutočnosť nemôže zo strany štátneho orgánu vytvárať nesprávny úradný postup. Je nesporné, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote.

27) Súd odignoroval vysvetlenie vzniku stavu právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Má aplikovať platné právo a akékoľvek úlohy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd ani samotný štát neprijali žiadne opatrenie na riešenie vzniknutej situácie pri prieťahoch v súdnom konaní, ak dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy a pod.. Nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávany za vinu žalobcovi a návrh zamietť.

28) Ďalej namietal, že súd sa nedostatočným spôsobom oboznámil so Znaleckým posudkom č. 1/2014 o výške navrhutej škody a taktiež sa vôbec nezaoberal jeho návrhom na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o prerušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd po zákonne ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR.

29) Žalovaný sa na odvolanie žalobcu písomne nevyjadril.

30) Odvolací súd aplikujúc ust. § 470 ods. 2 CSP prejednal podané odvolanie žalobcu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa tohto ustanovenia totiž právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1.7.2016 a odvolanie žalobcu bolo podané pred týmto dátumom. Preto odvolací súd má za to, že ide o právo, ktoré vzniklo podľa doterajších právnych predpisov, a preto niet žiadnej zákonnej opory pre dokončenie tohto konania podľa novej právnej úpravy. V súlade s princípom legitímneho očakávania a právnej istoty preto odvolací súd posúdil toto odvolanie v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

31) Odvolací súd tak prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

32) Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k dôvodom odvolania žalobcu odvolací súd dopĺňa:

33) Podstatným dôvodom, pre ktorý došlo k zamietnutiu návrhu žalobcu, bolo to, že v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, žalobca nepreukázal výsledok vybavenia sťažnosti na prietahy, výsledok žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, ďalej nepreukázal právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sa sudca dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, nepreukázal právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené jeho právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, alebo právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov. Podľa tohto ustanovenia sa totiž z týchto skutočností pri posúdení nesprávneho úradného postupu súdu musí vychádzať. Ak táto podmienka nie je splnená, nie je preukázané, že došlo k nesprávne úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a o zmene niektorých zákonov. Tu je treba uviesť, že aplikácia tohto ustanovenia aj na tvrdený nesprávny úradný postup pred 1.1.2013 je namieste, a nejde o pravú retroaktivitu. K definujúcim znakom právneho štátu patrí zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty. Avšak nie každá retroaktivita je nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu, na ktorom je budovaný právny štát, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci. Pri nepravé retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy, a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu, zavádza do budúca nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv, alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti, ale akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy (viď uznesenie NS SR z 29.6.2010, sp. zn. 4Cdo/98/2010).

34) Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že v danom prípade nová právna neneguje účinky nesprávneho úradného postupu, len na druhej strane umožňuje posúdiť presnejšie podmienky, z akých je treba vychádzať pri skúmaní tejto právnej skutočnosti. Súd prvej inštancie teda správne vychádzal z tohto ustanovenia a nenaplnenia podmienok zo strany žalobcu v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom preukázanie nesprávneho úradného postupu je jednou z podmienok zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci. Ak táto podmienka nie je splnená, potom nie je dôležité skúmať ďalšie podmienky, ktoré je treba naplniť pri uvedenej zodpovednosti.

35) Ako už odvolací súd poukázal, preukázanie ostatných podmienok zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a ich skúmanie súdom prvej inštancie, vzhľadom na to, že nebola preukázaná prvá podmienka zodpovednosti, a to nesprávny úradný postup, nebolo pre rozhodnutie okresného súdu nevyhnutné.

36) Z hore uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

37) O trovách odvolacieho konania už odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď úspešnému žalovanému priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

38) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, veta posledná, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods.1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť písané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).